

maa derfor ikke paa Forhaand undtage brede Befolkningslag fra at rammes af disse Forslag. Paa den anden Side bør Ordningen have en saadan Elasticitet, at den muliggør det for den enkelte, som paa Grund af individuelle Aarsager, som kan være fuldt ud anerkendelsesværdige, ikke er i Stand til at undgaa at benytte hele sin Indtægt, at han kan slippe udenom at bære Afgiften i den Tid, hvor han er saaledes situeret. Denne Mulighed giver Toldloven. Endelig bør Loven ikke have Karakteren af, at Regering og Rigsdag gør sig til Overformynder for den enkelte Skatteborger.

Hvis man ud fra disse Synspunkter vurderer Regeringens Forslag om en Valutaydelse, er dette Forslag ikke godt. Det umyndiggør den enkelte Samfundsborger, for saa vidt det tvinger ham til at anlægge en Del af sine Indtægter i Statsobligationer. Det savner i Modsetning til Toldlovgivningen enhver Elasticitet. Det frister til urigtig Opgivelse, thi det er jo en Kendsgerning, at jo haardere man spænder, jo mere fristes Folk til at søge at unddrage sig dette Greb, og her spænder man virkelig ret haardt. Dette Forslag rammer som alle direkte Skatter de faste Indtægter uforholdsmæssig haardt. Det har nu siden sin første Forelæggelse faaet en Udformning, der gør det yderligere utiltalende for en konservativ Betragtning, idet det har faaet et mere radikalt Tilsnit. Progressionen er utiltalende, ikke fordi Afgiften stiger til de 5 pCt., for vi erkender selvfølgelig, at de store Indtægter har større Bæreevne og ogsaa større Opsparingssevne, men fordi man fuldstændig forlader de brede Lag. Som nedsættende Forbrugsevnen har dette Forslag kun Værdi overfor Mellemklasserne med de faste Indtægter, hvis Forbrug paa Forhaand absolut er det, som rummer mindst af Luksusforbrug, hvoraf atter følger, at dets valutamæssige Betydning bliver saare ringe. Overfor de større og de største Indkomster betyder dette Forslag jo ikke nogen Indskrænkning i Forbrugsevnen, men kun en Indskrænkning i Opsparingsevnen, og det vil atter sige, at man kun erstatter en privat Opsparing med en Statsopsparing, hvilket valutamæssig set er værdiløst, hvis det da ikke er noget værre.

Forslagets Værdi som indeholdende en Lære om Sparsommelighedens Nytte er naturligvis forøget ved Forhøjelsen af Renten for Obligationerne fra 4 pCt. til 4½ pCt. Men samtidig er Forslagens Evne til at yde Bidrag til Statsgældens Afdrag formindsket saa stærkt, at det synes meget

tvivlsomt, om der overhovedet bliver noget videre tilbage. Med Hensyn til Administrationen betyder dette, at man har slettet alle de mange smaa Skatteydere, naturligvis en Simplificering, og det er jo for saa vidt glædeligt at se, at den Kritik, der i Udvalget er blevet rejst imod Forslaget paa dette Punkt, har virket. Men det vil dog medføre en meget stor og, saa vidt jeg kan se, ogsaa en ret indviklet Administration. Pengene skal nu samles i en Slags Reservefond for Statskassen. Nogen Værdi for Afbetaling af Statsgælden vil Forslaget altsaa ikke have. Man kan jo ikke baade have Pengene som Reservefond til Disposition ved den Ordning af Valutaforholdene, som Statsministeren antydede, og bruge dem til Afdrag paa Statsgælden. Vort Forslag vil derimod have en meget betydelig Værdi, som jeg sagde før, netop derved, at det muliggør en virkelig betydelig ekstraordinær Afbetaling paa Statsgælden.

Af andre Indvendinger mod Forslaget vil jeg endnu nævne, at hvad man faar igen efter de tre Aars Forløb, er ganske afhængigt af Kroneskursen og Obligationskurserne og altsaa for den, der tvinges til at spare, maa stille sig som meget tvivlsomt.

Vi kan altsaa ikke se, at dette Forslag paa en virkelig hensigtsmæssig Maade opmuntrer til Opsparing, og noget saadant savner vi i Regeringens Valutaplan. Vi har indenfor vort Parti syslet med Tanken om en Omordning af Indkomst- og Formueskatten, saaledes at en Del af Skattens Beløb blev lagt paa en saadan Maade, at man, om jeg saa maa sige, straffede det store Forbrug og opmuntrede den Mand, der brugte lidt, men som i Stedet sparede op. Vi er ikke blinde for, at der er store tekniske Vanskeligheder ved Udformningen af Lovregler om noget saadant, men hvis disse tekniske Vanskeligheder kan overvindes, er Tanken meget tiltalende, og den er valutamæssig overordentlig værdifuld.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til det Spørgsmaal, man saa ofte møder, om det forsvarlige i at udsætte disse Spørgsmaals Afgørelse og tage Valg først. Derom vil jeg gerne sige, at ligesom der hører to til at slaas, hører der ogsaa mindst to til at forliges, i denne Situation helst flere. Fra Regeringens Side har vi nu set dette Forslag udformet endeligt, saaledes at det indeholder en Tilmærmelse til de Radikale, en Fjernelse fra os, og det tyder egentlig ikke stærkt paa nogen Forligsvillighed, i hvert Fald ikke til vor Side. Man synes næsten bevidst at have gjort Kløften mellem de to